

PASSATGE BIBLICH

«- Deixeu que'ls noys vinguin a mi.»

(Dib. de SMITH.)

AL BUEN CALLAR
LLAMAN... LÓPEZ

La meua carta oberta dirigida a don Antoni López, editor propietari de *La Campana de Gracia* y *La Esquella de la Torratxa*, ha tingut la resposta més expressiva que podia esperar-se: la resposta del silenci.

Quan particularment, en el passat mes de Desembre, li fou feta la proposició de resoldre per medi d'un judici d'amigables componedors las nostras diferencies, respongué ab un no terminant, sense més explicacions; però al serli reproduhida la mateixa proposta públicament, ja ni aquest no imperiós y desenrahonat ha tingut prou forza pera brollar de la seva boca, ni prou fermesa pera esser trassat per la seva ploma.

¿Qué significa aixó al cap-devall? Senzillament, que a la sola perspectiva d'un examen fonamentat y delingut de las nostras qüestions, fet per personas imparcials, s'han apoderat d'ell el rezel y el pánich. Y si és cert que qui rezela ó tem, ben poch segur deu estar de la seva rahó, d'aquí 's dedueix ab claretat que la negativa a tornar una resposta enclou l'afirmació de la legitimitat y la procedencia de la meua reclamació.

Ja m'ho pensava que la rahó m'assistia; però ara, després de l'actitut del meu contrincant, ne tinc la seguretat més plena. Ell mateix me l'ha infondida.

El meu cas, y altres molts que podria citar, han vingut a patentisar que mon antich editor, entre algunas bonas qualitats que l'adornan, té un defecte capital, que en aquests últims temps se li ha anat exacerbant: estima 'ls diners per damunt de tot: es cobdiciós en grau superlatiu: tot sovint la cobdicia 'l cega.

A no haverse tornat aixís, no m'hauria creat, dos anys enrera, una situació falsa y ridicula dintre de la comissió executiva de Solidaritat Catalana, quan, havent aquesta decidit encunyar una medalla pera subvenir als gastos de la grandiosa festa del homenatge, el meu editor se li adelantá d'uns quants días encunyantne una altra pel seu compte y pera fer negoci. A n'ell mateix s'hauria respectat respectant lo que jo representava dintre d'aquella entitat.

A no cegar-lo la cobdicia, al veurem greument malalt (per efecte, en bona part, dels disgustos que venia dantme), quan vaig anar-li a reclamar el compliment d'una promesa que m'havia fet, set anys enrera, de proporcionarme qui m'ajudés en mon penós treball, no m'hauria respost, com me va respondre, que si necessitava ajuda me la pagués de la meua butxaca, deixantme entreveure encara una rebaixa en ma migrada assignació, a pretext de que jo, fent politica activa republicana y Solidaritat, li descuidava 'ls periódichs (sic), quan a

n'ells consagrava mes que may tot el meu temps y tota la meua ánima, per considerarlos fills meus, encarnació dels meus ideals y obra volguda de tota la meua vida.

A no cegar-lo la cobdicia, no s'hauria atrevit a rebaixarme un 50 per cent al modiquíssim import de mos treballs en el celebradíssim número 2.000 de *La Campana de Gracia*, com si ab aquesta mesquindat tractés de ferme celebrar a la seva manera una festa tan senyalada, consagració dels millors 39 anys de la meua vida dedicats al servey d'aquell popular senmanari.

Sols a impuls de la cobdicia cega s'explica la llarga serie de desaires, indelicadesas, mortificacions y ingratituds que vaig haver de sufrir d'ell, com si tingués el deliberat propósit d'aplicarme al peu de la lletra 'l repulsiu adagi «Morros y mala cara trauhen a la gent de casa». Y me 'n tragueren, per que no podia seguirhi un día més sens agravi de la meua dignitat.

Poch cas podia fer jo de las frases tardivolment carinyosas ab que, pera disffressar el seu procedir, feu donar compte en sos senmanaris de la meua sortida, ans bé 'm sonaren a mortificant sarcasme. ¿Per qué, si nó, no responia com era degut a l'amarganta carta meua de 13 Desembre, que abans de que 'm decidís a ferla pública, tingué quatre ó cinch días en poder seu? Si estava dolgut de la meua resolució, ¿per qué negarme la satisfacció a que tenia dret?

Per la malehida cobdicia. Havía calculat, potser erradament, que jo ja no li serviria, com quan jove rodava valent, y soferit, y tapat d'ulls, la cinia, trayentli abundosos dolls d'aigua fresca y regalada. ¿Si tindrán rahó 'ls que, no trobantme altra tatxa, m'han estat motejant dihentme *Roca y Ruch!* D'aquell rich cabdal que ell embassá en la seva caixa, me 'n negá unas gotas refrigerants al véurem greument malalt, y penso que s'esborronaria al calcular que la meua manca de salut podia perllongarse, impositantli petites atencions que en cap cas haurian pogut arribar may a l'importancia dels meus llarguíssims, afectuosos y desinteressats sacrificis.

Heus-aquí explicada en breus mots una trista historia, que jo entench pertany al públich justicier, y que, per aixís considerarlo, li entrego.

Volgent posar a prova per última volta la seva qualitat predominant, vaig proposarli l'amigable composició, en tal forma que a mi no m'hagués de reportar cap profit, y sí sols, en tot cas, als pobres desvalguts y a las institucions de cultura dels Centres republicans de Catalunya. Cegat per la cobdicia, ha donat la callada per resposta, pensant tal volta que'l públich no s'adonaria del seu procedir. Mes, al desviar l'estocada que jo certament vaig dirigir a la seva entranya sensible, ans que corre l'albur de tenir que afluixar un céntim, ha preferit que anés a ferir al mitj del cor l'honrada historia del vell y popular senmanari republicà, que ab son pare crearem y ferem creixer ab miras més honestas y patrióticas que las que ell demostra.

Que vegi 'l partit republicà si és merei-

xedor d'aquest desaire. Jo olvido 'l meucas, però no puch passar per damunt de la desatenció de que ha sigut objecte 'l partit republicà, y apelo a la sinceritat y recte criteri dels actuals redactors de *La Campana*. Cap d'ells, ni 'l meu antich company Guibernau (C. Gumá), ni mos bons amichs Joseph Burgas, Joan Serra y Constansó y Narcís Bas y Socfas, ni 'ls distingits escriptors J. Miró y Folguera y Gabriel Alomar, (tots els quals, ab excepció del primer, que ja hi era, han anat a substituirme a mi sol en el lloch que jo vaig tenir que abandonar), pot haver aconsellat al Sr. López l'incalificable conducta que ha seguit, no ab mí, ab el partit republicà. Homes de reconeguda independéncia, jo 'ls conjuro a que diguin, junts ó a solas, si en el punt concret de procedir a un judici d'amigables componedors, en la forma per mi proposada, abonan l'escapatoria poch airosa, el silenci vergonyós, del qui fou un día el meu editor y avuy ho és d'ells.

Y deuen ferho pera posar las cosas en son lloch degut; pera que ningú pugui imputarlos 'hi responsabilitat de que restin olvidadas las honrosas tradicions políticas del pare y antecessor de l'actual propietari de *La Campana de Gracia*, ni de que 'l metall gloriós que l'any 1870 va brandar a sometent per la llibertat del poble, sembli que soni avuy tan sols a drinch de céntims.

J. ROCA y ROCA.

EL CONGRÉS DE LAS JOVENTUTS REPUBLICANAS

S'ha fet de moda, entre 'ls monárquichs fracassats, donar per mort al partit republicà, quan, en realitat, els verdaders morts són ells, encara que no s'hi tinguin, y no s'hi tenen perquè menjan. També menja la gangrena.

El partit republicà, a despit de la seva actual desorganización, es més numerós que may. Ni las forsas que 'l constituïxen poden anularse, ni poden claudicar las ideas y solucions que representa.

Basta considerar que la monarquia careix d'esquerra: basta tenir en compte que tota l'esquerra a Espanya figura més ó menos lligada ab el partit republicà. Per aixó 'ls governs monárquichs están impossibilitats de donar la més mínima satisfacció a las aspiracions progressivas del país: tot lo que intentan en aquest sentit és pura mixtificació y demostra eterna impotencia. Per aixó 'ls governs monárquichs son una pertorbació y un retrocés.

Que 'l partit republicà ha comés errors: lluny de negarho, som nosaltres mateixos els primers en reconèixehe. Pero aquestas deficiencias, imputables principalment a una certa falta de fixesa y mancomunitat en la seva táctica políti-

ca, son fáciles de subsanar y se subsanarán indubtablement. Las necessitats engendran els órguens destinats a satisfacerlas, y Espanya té necessitat ineludible de renovació. Y çahont sinó en las fonts de las aspiracions republicanas podrá anar a buscar l'halé y las energías?

Nosaltres saludem avuy al jovent republicà, pròxim a reunirse en Assamblea. La joventut té en las sevas mans l'avenir, y la nostra joventut és republicana.

Dels vells, dels que tant han lluitat, encara que no sempre ab profit, sabrán apropiarsen els joves, l'ardiment y la tenacitat, y duas grans virtuts honorables: l'abnegació y el desinterés. També se n'apropiarán las experiencias, amargas alguna volta, però sempre sabias.

Tenintlas en compte a cada moment, y retremplantlas en las serenas corrents de la reflexió, farán d'ellas una guia segura y una arma invencible.

Als joves republicans els hi hem de dir: Fugiu com de la peste de tot lo aparatós, de tot lo fals, de tot lo convencional, y atengueuvos sempre a lo sincer, a lo lleal y a lo conscient. Oposeu a la política irreflexiva y sorollosa de coloraines y fochs de artifici, una política de sólida veritat y de serietat may dementida. Atregueuvos al poble no pas encalabrinantlo sense to ni so, sinó educantlo, instruintlo, inculcantli tot'hora l'exacte concepte de sos drets y de sos debers, refinant el seu esperit de tolerancia, enfortint la seva voluntat, el seu civisme y la seva conciencia. No el vulguen may instrument de passions térbolas, sinó agent actiu y constant de llibertat, de progrés y de justicia.

Per damunt de la descomposició de antitéticas forsas que no sembla sinó que dintre del partit republicà no hajan tingut altre fi ni objecte que destruirse mútuament; per damunt de tantas fórmulas d'inteligencia y concert deplorablement fracassadas; per damunt dels dogmas vells y las organizacions caducas que han claudicat per no poderse avenir ab la naturalesa expansiva y lliure de l'època moderna, hi veyem destellar avuy l'aurora d'una nova vida republicana, sintetisada en l'esfors generós y ample de las novas generacions.

D'ellas ha de constituirse en fidel intérprete l'Assamblea de Joventuts republicanas, la que no dubtem que farà honor a la fetxa que ha escullit pera realisar la seva patriótica tasca.

No de millor manera podían solemnisar el símbol d'una Primavera eterna: la Pascua de Resurrecció.

P. K.

CRÓNICA

LA CULTURA Y L'INCULTURA

L'agitació dels desesperats contra 'l pressupost de cultura ha adquirit las proporcions del *delirium tromens*. La mansuetut evangélica, tan decantada, s'ha tornat un desbordament d'insults, mentidas y calumnias.

Tals monstrositats se diuhen, haventhi sempre qui se las empassa, que ja és del cas preguntar:

—¿No n'hi havia encara prou a Barcelona ab una *Gaceta viva*?

Decididament: res resulta tan cert com aquell refrá:—Els extrems se tocan.

Si a las estridencies dels desesperats hi haguessin de respondre ab tota fidelitat els ecos de la part contraria, ja la tornaríam a tenir armada.

Per fortuna hi ha encara qui té enteniment.

Y qui per cap concepte está disposat a consentir que, en uns pochos días de enjagar insolencias, se perdin tres anys d'esforsos en pro de la tolerancia.

—Las escolas que vol establir l'Ajuntament son *ateyas*.

—¿*Ateyas* unas escolas en las que un día a la semana s'hi ensenya 'l catecisme?

—No ho serán aquell día, però ho tornan a ser els altres.